

2013. – URL: <http://lib 3.sfukras.ru/ft/lib2/elib/b65/i - 452691.pdf>. (дата звернення 14.10.2018)

4. Кулябов Д.С., Королькова А.В. Введение в формальные методы описания бизнес-процессов: [учеб. пособ.] – М.: РУДН, 2008 – 173 с., илл.

Латишева О.В., к.е.н,
старший викладач кафедри економіки підприємства,
Сайко А. Д., студентка групи ЕП 15-1,
ДВНЗ «Донбаська державна машинобудівна академія»

СТАН БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

Будівництво – головна ланка будівельного комплексу країни, який складається з таких основних блоків: виробництво будівельних матеріалів, власне будівництво, будівельне машинобудування, проектно-конструкторські і дослідні роботи в галузі [1, с. 40].

Від інших галузей будівництво відрізняється своєю продукцією (будівлі, споруди), яка є нерухомою, великогабаритною, тобто створюється більшість основних виробничих і невиробничих фондів. Галузь будівництво тісно пов'язана з усіма галузями господарства і є споживачем їх продукції, а саме – у будівництві використовується 10% продукції машинобудування, 20% прокату чорного металу, 40% лісоматеріалів та 5% виробів хімічної промисловості (фарби, лаки, пластмаси). Будівельні матеріали, конструкції, без яких не можливе будівництво, є важливою складовою вантажообігу транспорту, де транспортні витрати в собівартості будівництва становлять біля 25% [2, с. 25].

Проведене дослідження фахової літератури [1-8; 10] дозволяє нам погодитися з думкою Фісуненко Н. О. [1, с. 43], що насамперед "дослідження галузі "будівництво" повинно складатися з структурних блоків, завдяки яким можливо простежити не лише за діяльністю підприємств, але і проаналізувати її стан взагалі.., а саме: макроекономічний стан галузі; фінансовий стан; результати виробничої діяльності; кадрові аспекти; результати інвестиційної діяльності."

Для початку необхідно визначити економічну суть функціонування будівельної галузі та компоненти (послідовність дослідження) галузі, за якими можна зробити висновки щодо її стану та перспектив розвитку.

Українські науковці К.А. Мамонов [3] та О.І. Угоднікова [4] справедливо стверджують, що дослідження галузі неможливе без аналізу показників діяльності будівельних підприємств, які розглядається як "сукупність економічних, інвестиційних та інтелектуальних потенціалів підприємства, формування й використання яких забезпечується на основі інвестування в основний, оборотний та людський капітал для отримання економічного ефекту та досягнення їх стратегічних цілей" [1, с. 40-42; 3, с. 311-316; 4, с. 5-6].

На думку науковців Бушуєвої Н. С. [5, с. 6-8], Крисько Ж. [6, с.203–206] та Сеніва Б. Г. [7, с. 19-24.] неодмінним елементом аналізу стану галузі "будівництво" є дослідження процесів інвестування в основний капітал. Це, на їх думку, пов'язано насамперед з тим фактом, що "економічна суть функціонування будівельної галузі полягає у формуванні і відтворенні основного капіталу", і якщо "об'єкти і суб'єкти галузі будівництво присутні як інфраструктурні елементи майже у всіх галузях національної економіки", то і "стійке функціонування будь-якої з них передбачає масштабне виконання необхідних відтворювальних заходів (усі види ремонтів, модернізація, реконструкція)". В цьому ж контексті інший вітчизняний фахівець цієї галузі М.С. Татар [8, с. 83-84] зазначає, що "дослідження галузі повинно враховувати такі компоненти, як виробничі, фінансові, інвестиційні і трудові ресурси та фактори впливу зовнішнього та внутрішнього середовища, де:

1) фактори зовнішнього середовища, які складаються з факторів непрямой дії (політико - правові, макроекономічні, інноваційні, соціально - економічні, демографічні, екологічні, психологічні та культурологічні) та факторів прямої дії (ринково - галузеві, соціологічні, психологічні і культурологічні);

2) фактори внутрішнього середовища (структурно - організаційні, ресурсні, техніко - технологічні, управлінські, фінансово - економічні, соціологічні, психологічні і культурологічні)".

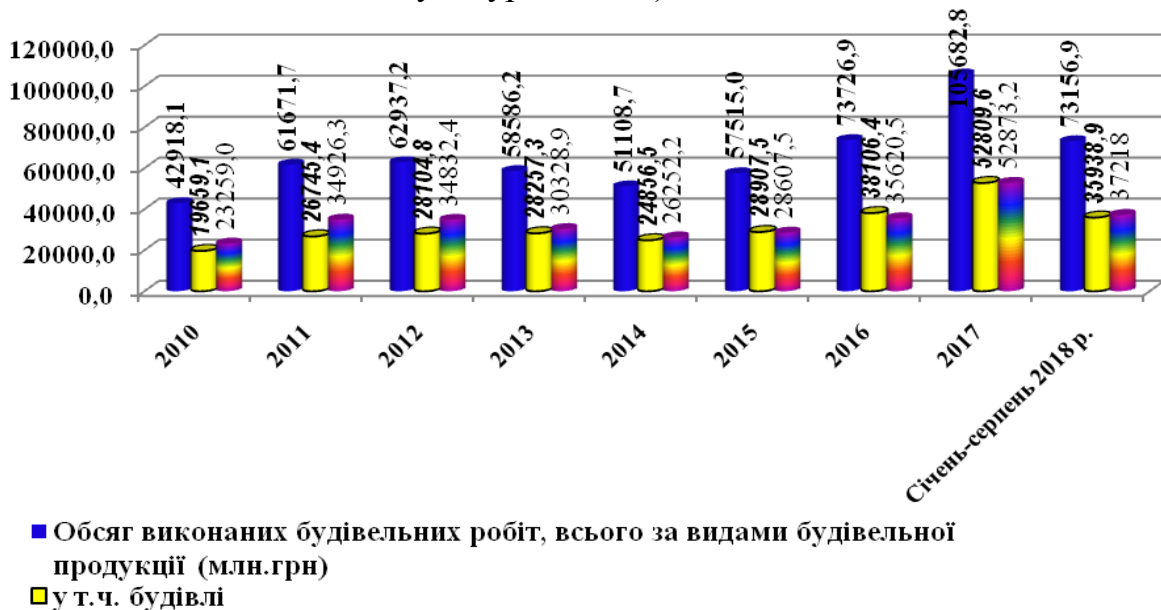

Рис. 1 – Динаміка обсягу виконаних будівельних робіт за видами будівельної продукції

Джерело: побудовано на підставі останніх офіційних статистичних даних Державної служби статистики України [9]*

Примітка: *Дані наведено без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м.Севастополя та частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях.

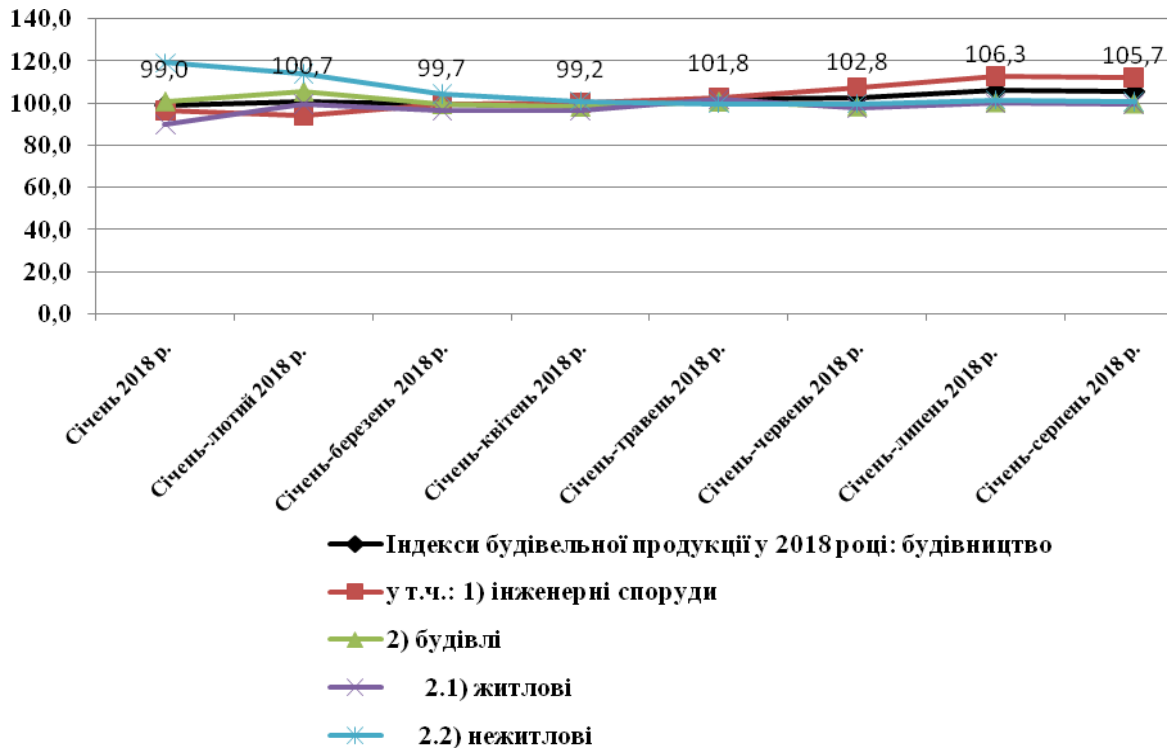

Рис. 2 – Індекс обсягу виконаних будівельних робіт за видами будівельної продукції¹

Джерело: побудовано на підставі останніх офіційних статистичних даних Державної служби статистики України [9]*

Примітка: *Дані наведено без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м.Севастополя та частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях.

Проведене нами дослідження динаміки виторгу від виконаних будівельних робіт за видами будівельної продукції (рис.1, рис.2) дозволяє констатувати, що з 2010 р. до 2013 р. спостерігалось постійне зростання обсягу виконаних будівельних робіт в Україні, яке хоч й було перервано у кризовому 2014 р., але вже з наступного року й до теперешнього часу було відновлено, що свідчить про певний існуючий потенціал сталого функціонування та розвитку цієї галузі. Варто відмітити, що деякі фахівці вважають, що зараз "...досить складно говорити про конкурентоспроможність цієї галузі і ... на глобальному рівні галузь будівництво України значно відстає через брак необхідних фінансових та організаційних перетворень" [1, с. 40-42].

Крім того, як відмічають дослідники-науковці В.Ф. Гамалій, С.А. Романчук, О.В. Ткачук [2], "в Україні сформувалися серйозні перешкоди для вільної конкуренції в будівельній галузі. Висока концентрація і вертикальна інтеграція будівельного сектору, близькість деяких гравців ринку до влади, непрозорий процес виділення земельних ділянок паралізують вільну конкуренцію у будівельному бізнесі" [2, с. 27].

Варто констатувати, що розвиток будівельної галузі неминує викликає економічне зростання у країні та розв'язання багатьох соціальних проблем. Це пов'язано з тим, що будівельна галузь в Україні створює велику кількість

робочих місць і використовує продукцію всіх галузей національного господарства [1, с. 40].

І хоч будівництво й залишається провідною сферою економічної діяльності за обсягами освоєння капітальних інвестицій (у 2017 році - 12,3%, для порівняння: промисловість – 33,1%, сільське, лісове та рибне господарство – 14,0 %, інформація та телекомунікації – 4,1%, оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів – 7,0%, транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність – 8,7%, державне управління й оборона; обов'язкове соціальне страхування – 7,4% [9]), але зараз в Україні у будівництві як й у будь-якої галузі національної економіки є проблеми здійснення інвестиційної діяльності [10, с. 84], насамперед, це стосується інвестицій в основний капітал, до яких включається вкладання інвестицій й в капітальне будівництво, реконструкцію та розширення як житлового, так і виробничого фонду країни.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Фісуненко Н. О. Підходи до дослідження стану будівельної галузі. / *Забезпечення сталого розвитку економіки: проблеми, можливості, перспективи*: матеріали доповідей Міжнародної науково-практичної конференції (м.Ужгород, 16-17 лютого 2018 року); за заг. ред.: М. М. Палінчак, В.П.Приходько, А.Кругнські. – Ужгород: Видавничий дім «Гельветика», 2018. – 200 с., С.40-43
2. Гамалій В.Ф., Романчук С.А., Ткачук О.В. Прогнозування розвитку національного будівельного ринку в умовах економічної кризи. *Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу*. – 2013. № 4(24). – С. 25-29. URL: http://old.bumib.edu.ua/sites/default/files/visnyk/6_1.pdf(назва з екрану, дата звернення - 5.10.2018 р.)
3. Мамонов К. А., Угоднікова О. І. Планування потенціалу розвитку будівельного підприємства. *Економічний аналіз: збірник наукових праць*. – 2013. – Т. 13. – С. 311-316.
4. Угоднікова О. І. Інформаційно-аналітичне забезпечення оцінки потенціалу розвитку підприємств будівельної галузі: автореф. дис. ... канд. екон. наук: спец. 08.00.04; Хар-кий нац. ун-т міського господарства ім. О. М. Бекетова. – Харків, 2016. – 22 с.
5. Бушуєва Н. С. Управління розвитком підприємств будівельної галузі шляхом формування їх стратегічного потенціалу: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. техн. наук: за спец. 05.13.22 – управління проектами та розвиток виробництва.; Київський національний університет будівництва і архітектури. – К., 2010. – 20 с.
6. Крисько Ж. Аналіз середовища реструктуризації підприємств будівельної галузі. *Економічний аналіз*. 2012. № 10(4). – С. 203-206.

7. Сенів Б. Г. Сучасний стан та перспективи розвитку будівельної галузі України. *Інноваційна економіка*. – 2010. № 3. – С. 19-24.

8. Татар М. С. Дослідження проблем розвитку ресурсного потенціалу будівельних підприємств України в умовах активізації факторів зовнішнього середовища. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. – 2016. № 6, Ч. 3. – С. 81-86.

9. Економічна статистика: економічна діяльність - Будівництво. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/menu/menu_u/bud.htm (назва з екрану, дата звернення - 5.10.2018 р.)

10. Ліпич Л.Г., Чорнуха І.В., Цимбалюк І.О. Формування стратегії розвитку будівельного підприємства в умовах інвестиційної конкуренції: монографія. – Луцьк: Вежа -Друк, 2015. 212 с.

Латишева О.В., к.е.н,
старший викладач кафедри економіки підприємства,
Чемерис Є. Т., студентка групи ЕП 15-1,
ДВНЗ «Донбаська державна машинобудівна академія»

ІНВЕСТИЦІЙНА СКЛАДОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ ТА НАПРЯМКИ ЙОГО ПОКРАЩЕННЯ

Проведений аналіз економічних джерел та матеріалів Інтернет [1-7] показав, що на формування та стан залучення інвестицій в країну насамперед впливають зміни в економіці, політичний стан та інші фактори, що формують сприйняття України у порівнянні з іншими країнами світу, що знаходить відображення в світових рейтингах країн за різними індикаторами (рис. 1).

У 2018 р. в порівнянні з 2014 р. Україна опустилася в рейтингах: верховенства закону з 67 на 77 місце, глобальної конкурентоспроможності — з 79 на 83 місце, економічних свобод — з 121 на 135 місце, логістичної ефективності — з 61 на 80 місце, інвестиційної привабливості — з 89 на 130 місце. Неурядова міжнародна організація по боротьбі з корупцією та дослідженню рівня корупції по всьому світу «Transparency International» визначила Україну, як саму корумповану країну Європи, а швейцарська міжнародна фінансова група «Credit Suisse» («Кредіт Суйсс груп»), яка представлена в 56 країнах світу, яка працює у сферах приватного та інвестиційного банкінгу і керування активами, визначила Україну, як найбільш бідну, оскільки: 44% українців змушені отримувати субсидії, 65% українців за оцінкою ООН живуть за межею бідності, країна посідає перше місце в світі по відтоку робочої сили, друге - по дитячій смертності і туберкульозу.